

VENDIM
Nr. 27, datë 19.5.2016

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:
Bashkim Dedjakryetar i Gjykatës Kushtetuese

Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Sokol Berberi	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“
Altina Xhoxhaj	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datën 10.12.2015 mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 71/25 Akti, që u përket:

KËRKUES: Xhevdet Aliaj

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Zyra Qendrore e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme Tiranë, Zyra Vendore e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme Sarandë

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtuës me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë i vendimit nr. 00-2014-3734 (712), datë 18.12.2014, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 41, 42, 43, 131/f, 134/1/g dhe 135/1 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Besnik Imeraj, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkesit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, Zyrës Qendrore të Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme Tiranë, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Me kontratën e shitblerjes nr. 599 rep., nr. 464 kol., datë 31.7.2008, kërkesi Xhevdet Aliaj ka blerë nga Bashkia Sarandë sipërfaqen e truallit prej 165 m², e ndodhur në lagjen nr. 2 në Sarandë. Për regjistrimin e kontratës ai i është drejtuar Zyrës Vendore të Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme (ZVRPP) Sarandë, e cila e ka refuzuar kërkesën. Me urdhrin nr. 652, datë 21.4.2010 edhe Zyra Qendrore e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme (ZQRPP) Tiranë e ka refuzuar kërkesën për regjistrimin e pronës së kërkesit. Për këtë arsye kërkesi i është drejtuar gjykatës për zgjidhjen e mosmarrëveshjes.

2. Me vendimin nr. 1222, datë 8.9.2010, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Sarandë ka vendosur: *“Pranimin pjesërisht të kërkesëpadisë të paditësit Xhevdet Aliaj. Shfuqizimin e aktit administrativ, urdhrin nr. 652, datë 21.4.2010 të ZQRPP-së Tiranë. Tiranë. Detyrimin e palës së paditur, ZVRPP-së Sarandë, të regjistrojë në Regjistrin e Pasurive të Paluajtshme kontratën e shitjes të datës 31.7.2008, nr. 599 rep., nr. 464 kol. Pushimin e gjykimit të çështjes për kërkimin: detyrimin e palës së paditur të më pajisë me vërtetim hipotekor për sipërfaqen e truallit prej 400 m² të regjistruar në ZVRPP-në Sarandë, në datën 9.2.1998, me nr. 71, nr. 82 indeks, e ndodhur në lagjen nr. 2, Sarandë.”*

3. Me vendimin nr. 378, datë 9.11.2010, Gjykata e Apelit Gjyrokastër ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 1222, datë 8.9.2010, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Sarandë.

4. Me vendimin nr. 00-2014-3734 (712), datë 18.12.2014, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur: *“Ndryshimin e vendimit nr. 1222, datë 8.9.2010, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor*

Sarandë dhe të vendimit nr. 378, datë 9.11.2010 të Gjykatës së Apelit Gjirokastrë, si dhe rrëzimin e kërkesëpadisë.”.

II

5. **Kërkuesi** Xhevdet Aliaj i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) duke kërkuar shfuqizimin e vendimit të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë me pretendimin se i ka cenuar të drejtën për një proces të rregullt ligjor në këto drejtime:

5.1 Kolegji Administrativ nuk mund të konstatonte kryesisht dhe të vendoste pa asnjë kërkim nga palët pavlefshmërinë absolute të një kontrate administrative, për rrjedhojë edhe të veprimeve juridike të mëpasshme. Ndryshe nga konstatimi i pavlefshmërisë absolute të një veprimi juridik midis palëve private, çka mund të bëhet kryesisht nga gjykata, në rastin e konstatimit të pavlefshmërisë absolute të një akti administrativ apo një kontrate administrative, kjo mund të bëhet nga gjykata vetëm në bazë të një kërkitimi që paraqitet në formën e duhur ligjore nga pala e legjitimuar, në rastin konkret vetëm nga Bashkia e Sarandës.

5.2 Në rastin konkret refuzimi i regjistrimit të titullit të pronësisë është bërë nga ana e ZVRPP-së me një akt të saj pa u mbështetur në një vendim gjyqësor dhe titulli i pronësisë është goditur nga Kolegji Administrativ pa një proces të rregullt dhe duke cenuar parimin e sigurisë juridike.

5.3 Është cenuar parimi i sigurisë juridike, pasi çdo subjekt, në rastin konkret kërkuesi, i cili e ka fituar titullin në bazë të aktit administrativ, kontratës së shitjes të lidhur me Bashkinë e Sarandës, duhet të ketë garancinë që ky titull mund të kundërshtohet vetëm nga pala që legjitimohet dhe vetëm në bazë të procedurës së parashikuar me ligj.

6. **Subjekti i interesuar**, ZQRPP-ja Tiranë, në parashtrimet drejtuar Gjykatës ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, duke argumentuar sa vijon:

6.1 Gjykata e Lartë ka vepruar drejt duke marrë parasysh të gjitha dispozitat me karakter rregullator mbi vlefshmërinë e veprimeve juridiko-civile të shitjes së sendeve të paluajtshme.

6.2 Tjetërsimi i truallit në rastin konkret është bërë pa pasur shitësi, pra Bashkia e Sarandës, tagrat e pronarit, për rrjedhojë kjo kontratë shitje nuk përbën titull pronësie të detyrueshëm për regjistrim, në kuptim të nenit 24/4 të ligjit nr. 7843, datë 13.7.1994, “Për regjistrimin e pasurive të paluajtshme”.

6.3 Në rastin konkret, ZRPP-ja ka zbatuar dhe vlerësuar drejt ligjin në lidhje me arsyetimin e refuzimit të kryerjes së regjistrimit të aktit kontratë shitje për sipërfaqen e kërkuar nga kërkuesi.

7. **Subjekti i interesuar**, ZVRPP-ja Sarandë, nuk ka paraqitur prapësime me shkrim para Gjykatës lidhur me pretendimet e ngritura në kërkesë.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesit

8. Gjykata vlerëson se kërkuesi legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur në Gjykatën Kushtetuese brenda afatit të parashikuar nga ligji. Në kuptim të nenit 30, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, individ, pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike për mbrojtjen e të drejtave të tij, mund ta paraqesë kërkesën në Gjykatën Kushtetuese brenda 2 vjetëve nga data e njoftimit të vendimit të fundit të organit përkatës shtetëror. Në rastin në shqyrtim, Gjykata konstaton se vendimi më i fundit në kohë është vendimi nr. 00-2014-3734 (712), datë 18.12.2014 i Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë. Kërkuesi legjitimohet edhe *ratione materiae*, në kuptim të neneve 131/f dhe 134/2 të Kushtetutës, pasi pretendimet e ngritura në kërkesë për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor dhe të parimit të sigurisë juridike janë të tilla që *prima facie* i përkasin juridiksionit kushtetues.

B. Për pretendimin e cenimit të parimit të gjykatës së caktuar me ligj

9. Kërkuesi ka pretenduar se Kolegji Administrativ nuk mund të konstatonte kryesisht dhe të

vendoste pa asnjë kërkim nga palët pavlefshmërinë absolute të një kontrate administrative, për rrjedhojë edhe të veprimeve juridike të mëpasshme, pasi konstatimi i pa-vlefshmërisë absolute i një akti administrativ apo një kontrate administrative, mund të bëhet nga gjykata vetëm në bazë të një kërkitimi që paraqitet në formën e duhur ligjore nga pala e legjitimuar, në rastin konkret vetëm nga Bashkia e Sarandës.

10. Gjkata ka theksuar se bazuar në parimin *jura novit curia*, ajo mund të vlerësojë vetë nëse pretendimet e ngritura në kërkesë bien në fushën e veprimit të një dispozite të caktuar, që nuk është parashtruar para saj dhe nuk e konsideron veten të detyruar nga cilësimi që u është bërë fakteve të çështjes nga kërkuesi (*shih vendimin nr. 29, datë 15.5.2014, të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë kuptim, Gjykata vlerëson se pretendimet e mësipërme të kërkuarit duhet të trajtohen në këndvështrim të respektimit të parimit të gjykatës së caktuar me ligj.

11. Shqyrtimi i çështjes nga një “*gjykatë e caktuar me ligj*” është një nga elementet e procesit të rregullt ligjor, sipas nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së. Ky element karakterizohet, në kuptimin material, nga funksioni i saj gjyqësor, që ka të bëjë me zgjidhjen e çështjeve nga organe të ngarkuara me ligj për të dhënë drejtësi. Përveç këtij kushti, këto organe duhet të shqyrtojnë dhe të vendosin për çështje që janë në kompetencë të tyre gjatë një procesi të zhvilluar mbi një procedurë ligjrisht të përcaktuar dhe në pajtim me rendin juridik. E drejta e çdo pale për t’u dëgjuar në seancë përpara një gjykate kompetente dhe të caktuar me ligj nënkupton që gjykata të ketë juridiksion për të gjykuar çështjen dhe që kompetenca për të vendosur për të t’i jetë njohur nëpërmjet ligjit (*shih vendimet nr. 32, datë 25.5.2015; nr. 40, datë 25.6.2015, të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Në kuptim të funksionit rishikues të Gjykatës së Lartë, të sanksionuar në nenin 141 të Kushtetutës, Gjykata ka vlerësuar se kompetenca e saj për shqyrtimin e çështjeve nuk bazohet mbi të njëjtat dispozita procedurale të cilave u referohen gjykata e shkallës së parë dhe gjykata e apelit. Në të drejtën procedurale civile kufijtë brenda të cilëve Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë shqyrton çështjet mbi rekursin e ushtruar janë parashikuar në nenet 472 dhe 485 të KPC-së. Sipas nenit 472 të KPC-së, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka në kompetencë të shqyrtojë problemet që kanë të bëjnë me mosrespektimin ose zbatimin e gabuar të ligjit material e procedural, kurse neni 485 i KPC-së i ka dhënë të drejtë Kolegjit Civil apo Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë që, ndër të tjera, të vendosë prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe të lërë në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë, si dhe të ndryshojë njëkohësisht vendimet e të dyja gjykatave më të ulëta (*shih vendimin nr. 40, datë 25.6.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

13. Sipas jurisprudencës kushtetuese procesi nuk konsiderohet i parregullt, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, kur Kolegji i Gjykatës së Lartë, mbi të njëjtat prova e fakte të vlerësuara në gjykimet e mëparshme, vendos të prishë vendimet dhe ta zgjidhë vetë çështjen, për shkak të zbatimit të gabuar të ligjit. Në ushtrimin e funksionit të saj si gjykatë e ligjit, Gjykata e Lartë mund të vendosë për themelin e çështjes vetëm nëse mosmarrëveshja mund të zgjidhet në bazë të të njëjtave fakte e prova të vlerësuara nga gjyqtari i faktit dhe që përbëjnë bazën e vendimit në të cilin është bërë një interpretim i gabuar i ligjit. Kontrolli i saj duhet të fokusohet vetëm në drejtim të ligjshmërisë dhe bazueshmërisë së vendimeve të ankimuara, pra mbi mënyrën e zbatimit të ligjit nga gjykatat më të ulëta. Gjykata e Lartë nuk mund të anashkalojë apo të lërë pa vlerë prova që janë shqyrtuar dhe vlerësuar nga gjykatat e faktit, si dhe nuk mund të pranojë prova të cilat nuk janë administruar në gjykimin në fakt (*shih vendimin nr. 83, datë 30.12.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë vepron në bazë të ligjit nr. 49/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”. Në nenin 58 të ligjit parashikohet se mund të bëhet rekurs në Kolegjin Administrativ të Gjykatës së Lartë vetëm kur: a) ligji material nuk është respektuar, është interpretuar ose zbatuar keq apo vendimi i dhënë është në kundërshtim me një vendim të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë ose të kolegjeve të bashkuara të Gjykatës së Lartë; b) ka shkelje të rënda të normave procedurale, me pasojë pavlefshmërinë e vendimit apo të

procedurës së gjykimit; c) ka shkelje të rënda procedurale, të cilat kanë ndikuar dukshëm në dhënien e vendimit. Bazuar në nenin 63 të po këtij ligji, Kolegji Administrativ, pasi shqyrton çështjen në dhomë këshillimi ose në seancë gjyqësore vendos: a) mospranimin e rekursit, në rastet kur është bërë për shkaqe të ndryshme nga ato që parashikon neni 58 i këtij ligji; b) prishjen e vendimit të gjykatës administrative të apelit dhe lënien në fuqi të vendimit të gjykatës administrative të shkallës së parë; c) prishjen e vendimit të apelit dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në gjykatën administrative të apelit me tjetër trup gjykues ç) prishjen e vendimit dhe pushimin e gjykimit të çështjes; d) prishjen e vendimeve të gjykatës administrative të apelit dhe të gjykatës administrative të shkallës së parë, si dhe dërgimin e çështjes për rigjykim në shkallë të parë me tjetër trup gjykues; dh) ndryshimin e vendimeve të shkallës së parë dhe të apelit; e) lënien në fuqi të vendimit të apelit.

15. Nga analiza e vendimeve gjyqësore rezulton se gjykatat e faktit e kanë pranuar padinë e ngritur nga kërkuesi, duke arsyetuar se dokumentacioni i paraqitur prej tij ka qenë i plotë dhe në përputhje me ligjin “Për urbanistikën” dhe se urdhër-refuzimi i Kryeregjistruesit është relativisht i pavlefshëm. Po ashtu, ato kanë vlerësuar se pretendimi që kontrata është lidhur në kundërshtim me ligjin “Për shitblerjen e trojeve” është i pabazuar, kurse pretendimi se prona nuk ka qenë e regjistruar më parë në pronësi të Bashkisë Sarandë nuk mund të përbëjë shkak për refuzimin e regjistrimit dhe nuk ndikon në vlefshmërinë e veprimit juridik. Në ndryshim nga përfundimet e arritura nga gjykatat e faktit, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vlerësuar se “[...] kontrata e shitblerjes nr. 599 rep., nr. 464 kol., datë 31.7.2008 [...] është absolutisht e pavlefshme në zbatim të nenit 92/a të Kodit Civil, pasi vjen në kundërshtim me ligjin. Ky Kolegj konstaton se veprimi juridik sa më lartë cituar vjen në kundërshtim dhe me ligjin nr. 7980, datë 27.7.1995 “Për shitblerjen e trojeve” [...]. Në të tilla rrethana, nëse paditësi do të provonte pronësinë mbi objektin, nuk mund të bëjë tjetërsimi i tij pa u kompensuar më parë ish-pronarët fizikë”.

16. Bazuar në sa më sipër, Gjykata vëren se Gjykata e Lartë ka konstatuar kryesisht dhe jashtë kërtimeve të palëve pavlefshmërinë e kontratës së shitblerjes të datës 31.7.2008 të lidhur ndërmjet kërkuesit dhe Bashkisë së Sarandës dhe, gjithashtu, ka konkluduar apriori nëse është vërtetuar ose jo një fakt i caktuar, pra nëse kërkuesi ndodhet apo jo përpara rasteve përjashtimore që parashikon ligji, ndërkohë që përmbajtja e vendimeve të gjykatave të faktit tregon se ky fakt nuk u është nënshtruar vlerësimeve të këtyre gjykatave. Nëse Gjykata e Lartë do të kishte dyshime në lidhje me vlefshmërinë e kontratës, ajo duhej ta kthente çështjen për rigjykim, në përputhje me kompetencat e saj të parashikuara në ligjin e posaçëm për gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative. Ajo në asnjë rast nuk mund ta zgjidhë vetë çështjen në themel, duke rivlerësuar ndryshe faktet dhe provat e marra gjatë gjykimit nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Sarandë dhe Gjykata e Apelit Gjirokastrë. Një veprim i tillë bie ndesh me parimin e gjykatës së caktuar me ligj të zhvilluar nga Gjykata Kushtetuese në jurisprudencën e saj.

17. Bazuar në standardet e mësipërme dhe rrethanat e çështjes konkrete, Gjykata vlerëson se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vepruar tej kompetencave të tij ligjore, duke cenuar parimin e gjykatës së caktuar me ligj, si një nga elementet e së drejtës për një proces të rregullt ligjor.

C. Për pretendimin e cenimit të parimit të sigurisë juridike

18. Kërkuesi ka pretenduar se është cenuar parimi i sigurisë juridike, pasi çdo subjekt që e ka fituar titullin në bazë të aktit administrativ, në rastin konkret në bazë të kontratës së shitjes të lidhur me Bashkinë e Sarandës, duhet të ketë garancinë që ky titull mund të kundërshtohet vetëm nga pala që legjitimohet dhe vetëm në bazë të procedurës së parashikuar me ligj. Sipas tij, refuzimi i regjistrimit të titullit të pronësisë është bërë nga ana e ZVRPP-së me një akt të saj, pa u mbështetur në një vendim gjyqësor, si dhe titulli i pronësisë është goditur nga Kolegji Administrativ pa një proces të rregullt, në cenim të parimit të sigurisë juridike.

19. Duke e vlerësuar pretendimin e kërkuesit në këndvështrim të respektimit të standardeve të mësipërme, Gjykata arrin në përfundimin se ai nuk ka mundur ta ngrejë atë në nivel kushtetues, duke mos arritur të argumentojë se në ç’mënyrë gjykatat kanë cenuar parimin e sigurisë juridike.

Vetëm fakti i fitimit të pronësisë me anë të një akti administrativ apo shqyrtimi i vlefshmërisë së këtij akti nuk përbën argument të mjaftueshëm kushtetues për të mbështetur kërkesën. Për rrjedhojë, ky pretendim i kërkuarit është i pabazuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, si dhe të neneve 72, 77 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës.
 - Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë të vendimit nr. 00-2014-3734 (712), datë 18.12.20014 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë.
 - Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Bashkim Dedja (kryetar), Sokol Berberi, Vladimir Kristo, Fatmir Hoxha, Vitore Tusha, Besnik Imeraj, Fatos Lulo, Gani Dizdari
Anëtare kundër: Altina Xhoxhaj

MENDIM PARALEL

1. Në çështjen me kërkuar shtetasin Xhevdet Aliaj Gjykata ka vendosur shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të vendimit nr. 00-2014-3734 (712), datë 18.12.20014 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, pasi ky i fundit ka vepruar tej kompetencave të tij ligjore, duke cenuar parimin e gjykatës së caktuar me ligj (*shih paragrafin nr. 17 të vendimit*). Edhe pse në qëndrimin përfundimtar pajtohem me vendimin e shumicës, cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor e shoh nën një aspekt më të gjerë.

2. Për sa i përket parimit të gjykatës së caktuar me ligj, ai është trajtuar gjerësisht në jurisprudencën e Gjykatës. Lidhur me vlerësimin e provave nga Gjykata e Lartë, sikurse thekson edhe shumica në vendimin e saj (*shih paragrafin nr. 13 të vendimit*), kjo e fundit jo vetëm nuk ka kompetencën të administrojë prova të reja, por, gjithashtu, nuk mund të vlerësojë ndryshe provat e vlerësuara nga gjykatat e faktit, si dhe nuk mund të anashkalojë ekzistencën e fakteve dhe të rrethanave që janë vërtetuar në gjykimin e faktit apo t'i ndryshojë ato (*shih vendimet nr. 53, datë 20.7.2015; nr. 40, datë 25.6.2015; nr. 27, datë 24.6.2013 të Gjykatës Kushtetuese*).

3. Konkretisht, sipas jurisprudencës kushtetuese, parimi i gjykatës së caktuar me ligj konsiderohet i cenuar, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, kur Kolegji i Gjykatës së Lartë, mbi të njëjtat prova e fakte të vlerësuara në gjykimet e mëparshme, vendos të prishë vendimet dhe ta zgjidhë vetë çështjen, për shkak të zbatimit të gabuar të ligjit (*shih vendimet nr. 27, datë 24.6.2013; nr. 7, datë 9.3.2009 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata është shprehur se në ushtrimin e funksionit të saj si gjykatë e ligjit, Gjykata e Lartë mund të vendosë për themelin e çështjes vetëm nëse mosmarrëveshja mund të zgjidhet në bazë të të njëjtave fakte e prova të vlerësuara nga gjyqtari i faktit dhe që përbëjnë bazën e vendimit në të cilin është bërë një interpretim i gabuar i ligjit. Kontrolli i saj duhet të fokusohet vetëm në drejtësi të ligjshmërisë dhe bazueshmërisë së vendimeve të ankmuara, pra mbi mënyrën e zbatimit të ligjit nga gjykatat më të ulëta. Gjykata e Lartë nuk mund të anashkalojë apo të lërë pa vlerë prova që janë shqyrtuar dhe vlerësuar nga gjykatat e faktit, si dhe nuk mund të pranojë prova të cilat nuk janë administruar në gjykimin në fakt (*shih vendimin nr. 32, datë 25.5.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

4. Gjithashtu, Gjykata ka vlerësuar se Gjykata e Lartë nuk mund të konkludojë *a priori* nëse është vërtetuar apo jo një fakt i caktuar. Në rast se Gjykata e Lartë vlerëson se provat e administruara nuk janë të mjaftueshme për arritjen e një konkluzioni apo se nevojitet kryerja e vlerësimeve të mëtejshme të tyre, ajo nuk mund të marrë kompetencat e gjykatës të faktit, pasi

një veprim i tillë bie ndesh me parimin e gjykatës së caktuar me ligj, por duhet ta kthejë çështjen për rishqyrtim, me qëllim plotësimin e këtyre të metave të vendimit. Nëse Kolegji Administrativ ka arritur në një përfundim të ndryshëm nga gjykatat e faktit, atëherë ai duhet t'i prishë të dyja vendimet gjyqësore dhe ta kthejë çështjen për rigjykim (*shih vendimin nr. 32, datë 25.5.2015, të Gjykatës Kushtetuese*).

5. Në rastin në shqyrtim jam dakord me përfundimin e shumicës së Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka konstatuar kryesisht dhe jashtë kërkimeve të palëve pavlefshmërinë e kontratës së shitblerjes të datës 31.7.2008, të lidhur ndërmjet kërkuesit dhe Bashkisë së Sarandës dhe, gjithashtu, ka konkluduar *apriori* nëse është vërtetuar ose jo një fakt i caktuar, pra nëse kërkuesi ndodhet apo jo përpara rasteve përjashtimore që parashikon ligji, ndërkohë që përmbajtja e vendimeve të gjykatave të faktit tregon se ky fakt nuk u është nënshtruar vlerësimeve të këtyre gjykatave (*shih paragrafin nr. 16 të vendimit*). Rrjedhimisht pajtohem me vendimin e shumicës së për këtë arsye është cenuar parimi i gjykatës së caktuar me ligj në procesin e zhvilluar në Gjykatë të Lartë.

6. Gjithsesi, në ndryshim nga shumica, mendoj se ky parim është cenuar edhe në një këndvështrim tjetër. Në rastin në fjalë, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë në dhomë këshillimi ka vendosur: “*Ndryshimin e vendimit nr. 1222, datë 8.9.2010 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Sarandë dhe të vendimit nr. 378, datë 9.11.2010, të Gjykatës së Apelit Gjirokastrë, si dhe rrëzimin e kërkesëpadisë*”.

7. Sikurse thekson edhe shumica (*shih paragrafin nr. 14 të vendimit*), kompetencat e Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë janë të parashikuara në nenin 63 të ligjit nr. 49, datë 3.5.2012, “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mos-marrëveshjeve administrative”¹. Duke ritheksuar qëndrimin tim të shprehur tashmë (*shih mendimin paralel të vendimit nr. 83, datë 30.12.2015*), Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë nuk mund të prishë vendimet e gjykatave të faktit dhe të shprehet mbi themelin e çështjes, siç ka vepruar edhe në çështjen në fjalë, pasi në të gjitha rastet e parashikuara nga neni 63 i lartpërmendur, prishja e vendimit të gjykatave të faktit lidhet me rikthimin e çështjes për rishqyrtim në atë gjykatë (shih nenin 63, shkronjat “b”, “c” dhe “d”). Ky qëndrim i ligjvënësit mendoj se është në të njëjtën linjë edhe me rolin e Gjykatës së Lartë si gjykatë ligji. Në të kundërt, nëse Gjykata e Lartë do ta prishte vendimin dhe do të shqyrtonte themelin e çështjes, ajo nuk do të mund t'i shmangej vlerësimit të provave, gjë që do ta kthente atë në gjykatë fakti të shkallës së tretë, duke kompromentuar në këtë mënyrë rolin dhe misionin e saj.

8. Në rastin konkret, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë edhe pse në dispozitiv ka përdorur fjalën “ndryshim vendimi”, duke ju referuar shkronjës “dh” të nenit 63, *de facto* ai i ka prishur vendimet e gjykatave të faktit dhe ka rrëzuar kërkesëpadinë e kërkuesit, duke shqyrtuar në këtë mënyrë themelin e çështjes, në tejkalim të kompetencave të sanksionuara në nenin 141 të Kushtetutës, në kuptim të funksionit rishikues të Gjykatës së Lartë. Kompetencën që ligjvënësi i ka njohur Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë për të ndryshuar vendimet e shkallës së parë dhe të apelit, ai e ka interpretuar në mënyrë të zgjeruar, si nga pikëpamja literale, ashtu edhe kushtetuese, duke e shndërruar veten nga gjykatë ligji në gjykatë fakti. “Ndryshimi”, në kuptim të shkronjës “dh” të nenit 63, lidhet me ndreqjen, plotësimin ose korrigjimin e vendimeve të gjykatës së shkallës së parë

¹ Kolegji Administrativ, pasi shqyrton çështjen në dhomë këshillimi ose në seancë gjyqësore vendos:

- a) mospranimin e rekursit, në rastet kur është bërë për shkaqe të ndryshme nga ato që parashikon neni 58 i këtij ligji;
- b) prishjen e vendimit të gjykatës administrative të apelit dhe lënien në fuqi të vendimit të gjykatës administrative të shkallës së parë;
- c) prishjen e vendimit të apelit dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në gjykatën administrative të apelit me tjetër trup gjykues;
- ç) prishjen e vendimit dhe pushimin e gjykimit të çështjes;
- d) prishjen e vendimeve të gjykatës administrative të apelit dhe të gjykatës administrative të shkallës së parë, si dhe dërgimin e çështjes për rigjykim në shkallë të parë me tjetër trup gjykues;
- dh) ndryshimin e vendimeve të shkallës së parë dhe të apelit;
- e) lënien në fuqi të vendimit të apelit.

apo të apelit, pa shqyrtuar në asnjë rast themelin e tyre (rrëzimin apo pranimin e padisë). Prandaj mendoj se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka cenuar parimin e gjykatës së caktuar me ligj edhe në këtë aspekt.

9. Përveç sa më lart, jam i mendimit se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, duke gjykuar çështjen në themel në dhomë këshillimi, pa pjesëmarrjen e kërkuarit, nuk ka respektuar edhe të drejtën e tij për t'u dëgjuar, si dhe parimin e kontradiktoritetit. Në këto raste (shqyrtimi i çështjes në themel në dhomë këshillimi) vlerësoj se Gjykata e Lartë duhet të marrë të gjitha masat për respektimin e standardeve themelore kushtetuese të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, duke lajmëruar palët për datën e seancës, në mënyrë që këto të fundit të kenë mundësinë të marrin pjesë në proces dhe të dëgjohen, qoftë edhe mbi bazën e dokumenteve (të paraqesin parashtrimet /prapësimet e tyre).

10. Si përfundim, mendoj se vendimi i Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë i ka cenuar kërkuarit të drejtën për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosrespektimit të parimit të gjykatës së caktuar me ligj, të së drejtës për t'u dëgjuar, si dhe të parimit të kontradiktoritetit.

Anëtar: Vladimir Kristo

MENDIM PAKICE

1. Për arsye se nuk ndaj të njëjtin mendim me shumicën për pranimin e kërkesës së paraqitur nga kërkuari Xhevdet Aliaj dhe, për rrjedhojë, shfuqizimin e vendimit nr. 00-2014-3734 (712), datë 18.12.20014 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, vlerësoj të paraqes, shkurtimisht, argumentet për qëndrimin tim në pakicë.

2. Në kërkesën e tij drejtuar Gjykatës, kërkuari ka pretenduar se Kolegji Administrativ nuk mund të konstatonte kryesisht dhe të vendoste pa asnjë kërkim nga palët pavlefshmërinë absolute të një kontrate administrative, për rrjedhojë edhe të veprimeve juridike të mëpasshme; refuzimi i regjistrimit të titullit të pronësisë është bërë nga ana e ZVRPP-së me një akt të saj pa u mbështetur në një vendim gjyqësor dhe titulli i pronësisë është goditur nga Kolegji Administrativ pa një proces të rregullt; është cenuar parimi i sigurisë juridike, pasi çdo subjekt, në rastin konkret kërkuari, i cili e ka fituar titullin në bazë të aktit administrativ, kontratës së shitjes të lidhur me Bashkinë e Sarandës, duhet të ketë garancinë që ky titull mund të kundërshtohet vetëm nga pala që legjitimohet dhe vetëm në bazë të procedurës së parashikuar me ligj.

3. Në lidhje me pretendimin për cenimin e parimit të sigurisë juridike bashkohem me qëndrimin e shumicës se kërkuari nuk ka mundur ta ngrejë atë në nivel kushtetues, duke mos arritur të argumentojë se në ç'mënyrë gjykatat e kanë cenuar këtë parim (*paragrafi 19 i vendimit*). Por në ndryshim nga qëndrimi i shumicës, vlerësoj se kërkuari nuk duhej të legjitimohej *ratione materia* edhe për pretendimin për cenimin e parimit të gjykatës së caktuar me ligj. Sipas shumicës, bazuar në parimin *jura novit curia*, pretendimet e kërkuarit se Kolegji Administrativ nuk mund të konstatonte kryesisht dhe të vendoste pa asnjë kërkim nga palët pavlefshmërinë absolute të një kontrate administrative, për rrjedhojë edhe të veprimeve juridike të mëpasshme, duhet të trajtohen në këndvështrim të respektimit të parimit të gjykatës së caktuar me ligj. Parimi *jura novit curia* kërkon që pretendimet e paraqitura nga kërkuari të jenë ngritur në nivel kushtetues, por në të tilla raste Gjykata vetëm vlerëson nëse ato bien në fushën e veprimit të një dispozite të caktuar, të ndryshme nga ajo e referuar nga kërkuari. Në këtë kuptim, Gjykata nuk mundet që pretendime ligjore të paraqitura në kërkesë t'i ngrejë kryesisht në nivel kushtetues, siç ka ndodhur në rastin konkret. Gjykata ka theksuar se procesi i gjykimit kushtetues është i natyrës argumentuese, që nënkupton se u takon palëve, kërkuarit dhe subjektit të interesuar, të parashtrijnë argumentet faktike dhe ligjore mbi të cilat mbështesin pretendimet e tyre. Është detyrë e palëve të shpjegojnë arsyet të cilat kanë çuar, sipas këndvështrimit të tyre, në shkelje të Kushtetutës dhe më konkretisht të procesit të rregullt ligjor. Sipas nenit 28 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", kërkesa duhet të përmbajë, *inter alia*, objektin e kërkesës (*pika "ç"*), parashtrimin e shkaqeve (*pika "d"*), si dhe treguesin e dokumenteve dhe mjeteve të tjera provuese që shoqërojnë

kërkesën (*pika "dh"*). Në rastin konkret kërkuesi nuk ka arritur të paraqesë pretendimet kushtetuese mbi bazën e të cilave mund të vihet në lëvizje gjykimi kushtetues për shkelje të nenit 42 të Kushtetutës.

4. Gjykata vazhdimisht ka theksuar se interpretimi i ligjit, zbatimi i tij në çështjet konkrete, si dhe vlerësimi i fakteve dhe rrethanave janë çështje që ndajnë juridiksionin e gjykatave të zakonshme nga juridiksioni kushtetues dhe se kontrolli që ajo ushtron është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes së të drejtave kushtetuese të individit për një proces të rregullt ligjor. Për sa u takon problemeve të interpretimit dhe të zbatimit të ligjit për zgjidhjen e çështjeve konkrete, ato nuk përbëjnë juridiksion kushtetues nëse nuk shoqërohen me cenimin e këtyre të drejtave. Edhe në këtë kuptim, pretendimet e ngritura nga kërkuesi kanë të bëjnë me çështje të vlerësimit të ligjit dhe ato nuk bëjnë pjesë në juridiksionin kushtetues.

5. Për argumentet e parashtruara më sipër vlerësoj se kërkuesi nuk legjitimohet *ratione materiae* për t'iu drejtuar Gjykatës, për rrjedhojë kërkesa duhet të rrëzohej.

Anëtare: Altina Xhoxhaj